

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Ad nostram 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

nuntiationem Evangelicam id fieri possit, c. *Quemadmodum* 25. in fine inf. h. tit. Exstat verò hæc deauntiatio Evangelica apud Matth. c. 18. & in

can. *Si peccaverit* II. quæst. 1. Vide latius Did. Covarr. in c. *Quamvis* p. 2. §. 3. num. 2. & 3. Depact. in 6. Sed nos ad ulteriora progrediamur.

SUMMARI.

1. Facti species.
2. Possessionum nomine quid veniat.
3. Reatus quid.
4. Fructus pignoris creditor tenetur imputare in sortem.
5. Fructus non intelliguntur nisi deductis expensis.
6. Pactum antichresios, sive ut fructus pignoris cedant creatori, an valeat?
7. Remedium evitanda antichresios.
8. Qui facit in fraudem legis equiparatur ei, qui facit contra legem.

Hoc Caput elegans & explicatione dignissimum est, cujus hæc est facti species. Philippus quidam pecuniam mutuum dederat Mævio & Sempronio, receptis ab iis in pignus certis possessionibus & redditibus, adjecto juramento, quòd, donec ab eis pecunia redderetur, nullum gravamen inferrent ipsi Philippo ratione pignorum. Accidit autem, ut antequam Philippus ex fructibus possessionum & reddituum sortem suam, id est, pecuniam mutuo datam, recepisset, convenerint eum Mævius & Sempronius debitores coram Archiepiscopo Rothomagensi, petentes sibi restitui possessiones & redditus pignori obligatos. Philippus cum abnueret fuit excommunicatus ab eodem Episcopo & ejus Suffraganeis. Qua de causa aditus S. Pont. mandat eidem Archiepiscopo & ejus Suffraganeis, ut recepta prius sufficienti cautione à Philippo, quòd eorum velit stare mandato, absolvant eundem ab excommunicatione, deinde per Ecclesiasticam censuram, id est, excommunicationem, cogant Mævium & Sempronium, ut, si fortè Philippo pignora substraxerint, scilicet intervertendo ipsi possessionem, contra juramentum, eidem pignora restituant, nec in posterum eorum nomine molestiam moveant, donec mutuum persolverint. Reliqua omitto, brevitate causâ, quæ in progressu faciliè intelligentur.

² Ubi primò observa, Possessionum nomine venire agros, vel alia prædia; licet aliàs possessio distinguatur ab ipso dominio, cum nihil cum eo commune habeat, l. *Naturaliter* 12. §. 1. D. De acquir. vel amitt. possess. c. 5. sup. De causa poss. & propriet. Vc-

In Cap. Ad nostram 7.

rùm hic possessio unâ cum ipsa re, id est, proprietate, accipitur, ut in c. 2. sup. De consuet. in l. Interdum 78. D. De verb. sig. & l. Titia 79. §. Lucius D. De leg. 2.

Reditus sunt pensiones annuæ vel menstruæ, quos alio nomine Censuræ appellamus, ut in Constitut. Martini & Calixti Pontif. De emp. & vend. in Excirvag. communib. Item sunt fructus, qui ex agro proveniunt, d. §. Lucius. Ideo dicti redditus, quòd redeant & recurrant certo tempore; qui & hoc textu nostro pignori obligati erant.

Secundò observa, creditorem fructus ex pignore perceptos teneri referre in diminutionem sortis suæ: deductis tamen expensis, quæ in interendis vel colligendis fructibus, vel in rem pignoratam necessariò vel utiliter impendit, per text. c. 1. & 2. inf. De usuris & in l. 1. 2. c. 6. C. De pignorat. act. ¶ quia fructus non intelliguntur, nisi deductis impensis, l. Si à patre 39. §. fin. D. De poss. hered. l. Fructus 7. D. Solutio matrim. & l. 1. C. De fructib. & lit. expensis. Sed & non tantum fructus perceptos, sed & qui à creditore percipi potuerunt, unâ cum damno dato in re pignorata, in eandem diminutionem suæ sortis imputare debet, d. l. 1. C. De pign. act. quia pignus sive hypotheca bona fidei contractus est, atque ideo in ea ex bona fide sive æquitate agitur, id est, ut nec creditor, nec debitor damni quid patiatur, §. actionum autem 28. c. §. bona fidei inf. De act. Atque hæc expediti juris sunt.

Cæterum magnæ quæstionis est, an pacto effici possit inter debitorem & creditorem, ut fructus pignoris sive hypothecæ cedant lucro creditoris, donec fors, id est, pecunia mutuo data, restituitur? Quod plerique putant, ut videre est apud Gail. lib. 2. Observ. 3. Mynscent 6. Observ. 71. & Pet. Binsfeld. in c. 2. §. De usuris quæst. 2. concl. 1. & pro his textus est in l. Si is qui 11. §. 1. D. De pignorib. in l. Si pecuniam 33. D. De pign. act. in l. Si ea pignore 14. & in l. Si ea lege 17. C. De usuris. Quod pactum vocatur Antichresios in d. l. Si pecuniam & d. l. Si is qui §. 1. id est, pactum contrarii usus, eo quòd in eatur respectu pecuniæ mutuo datæ. Rectius verò alii contrâ censent, quòd hoc pactum sit usurarium, ideo quòd ex causa mutui lucretur fructus creditor, contra illud Christi, *Mutuum dicitur*

nihil inde sperantes, & d. c. 1. & 2. & c. Coniulio 10. inf. De usur. xv. quast. 3. per tot. Atque hujus sententia sunt Panorm. Berojus, Ananias in c. 1. inf. De usur. Raph. Cumanus Cons. 19. in fine, Bald. in l. 1. c. De distract. pig. Covarr. Variar. Resol. lib. 3. c. 1. num. 3. & D. Thomas 2. 2. quast. 78. art. 2. ad 6. Nisi quoddam hodie quidam adversarii sive imperiti SS. Canonum, vel ut factum quomodolibet excusent, variâ distinctione utantur, ut videre est apud Garl. & Menoch. locis cit. atque alios alibi.

Unde non obstant leges supra in contrarium allatae, quia hæc intelligendæ sunt secundum jus civile: ut enim jus civile admittit usuram, ita & fructus pignorum, in vicem usurarum. At jus Canonicum repugnat, propter peccatum, ob quod à jure civili merito receditur, & adheretur juri Canonico, c. fin. vers. cum generaliter inf. De prescript. Deducta tamen expensis, ut ante dictum est, tum etiam interesse lucri cessantis & damni emergentis: quæ omnia ex fructibus pignoris rectè deducit & reservat sibi creditor, ob æquitatem rei, ne in damno verteretur creditor, & officium suum sibi damnosum sit, per jura vulg.

7. Quare rectius fecerit creditor, in hoc pacto antichresios evitando, ut rom, quæ pignori desti-

nata est à creditore, emat sibi certo pretio, adiecto pacto revenditionis, sive restitutionis, ut scilicet quando cumque debitor eam recuperare velit, id possit eodem pretio, juxta l. 2. c. De pact. inter empt. & vend. Quod pactum vulgò vocatur retro venditionis, sive, ut ego malim, restitutionis, sicut rectè monet Soto De just. & jure lib. 6. quast. 1. art. 2. in fine. Nam hanc emptionem unâ cum tali pacto nullus rectè improbavit, cum creditor per emptionem & traditionem rei fructus percipiat, non ex aliena sibi oppignorata, sed ex sua re. l. Qui scit 2. d. De usuris. Nisi hæc emptio fiat in fraudem usurarum, id est, ut si creditor rem quidem paratus erat in pignus recipere, unâ cum lucro fructuum, sed, ne in hoc vitium antichresios incideret, maluit rem emere cum pacto retrovendendi sive restituendi rem, ubi pretium redderetur à debitore. Verum hoc in conscientia fore nisi contra apertè probetur, cum in fraudem usurarum rem potius emisse; † cum is qui in fraudem legis facit, comparetur ei, qui expressè facit contra legem, l. 5. c. De legib. l. Contra 9. & 30. d. eod. tit. Vide latius Tiraq. De retractu convent. in Præfat. num. 2. & 3.

In Cap. Si vero 8.

Hoc Capite agitur de iuramento per metum extorto, de quo commodius in c. Cum

In Cap. Ex rescripto 9.

SUMMARI A.

1. Facti species.
2. Obligatio obstagii & datio in obsidem turpis non est.
3. Obligatio ad carceres valet.
4. Carcer tamen privatus à jure interdicitur.
5. Homo liber detineri pro delicto non potest.
6. Modus adjectus legato, ne legatarius à monumento discedat, &c. cur rejiciatur.
7. Arresta in personas debitorum extraneorum turpiter introducta.
8. Monachi an & quando dari in obsides possint.

Singularis huius Capitis decisio est, ex quo rectè deducitur, quoddam quis obligare se possit de sistendo vel perseverando certo in loco, donec promissioni à se factæ satisfiat. † Nam cum Abbas quidam, propter pecuniam à se murdum sumptam, constituisset ex Monachis suis ob-

fides, & in defectum eorum V. cum uxore sua; qui omnes iurati obstrinxerant se ad certum locum (textus vocat obstagium, verbo Italico) donec pecunia mutua refunderetur: rescribit S. Pont. eos monendos & compellendos esse ad observationem iuramenti.

Igitur hoc loco docemur, obligationem obstagii turpem non esse, sed valere, etsi iuramentum non accesserit, cum alioqui iuramentum non valeret, propter Juris regulam, Non est obligatorium contra bonos mores præstitum iuramentum, c. Non est oblig. De R. l. in 6. Idem de obsidibus probat textus in c. Exposita 11. sup. De arb. & in l. Nec non: 8. d. Ex quibus caus. majores. Bald. in l. 2. num. 4. c. Qui filios distrax. quem sequitur Felin. hic num. 7. & 8. reiectâ sententiâ Imolæ & Paporm, contrarium asserentium.

Quò